УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА
WWW.UNILIB.RS

ГОДИНА III. БРОЈ 26.

НЕДЕЉНИ ЛИСТ

ЗА ЦРКВЕНО-ПРОСВЕТНЕ И АВТОНОМНЕ ПОТРЕБЕ СРПСКЕ ПРАВОСЛАВНЕ МИТРОПОЛИЈЕ КАРЛОВАЧКЕ.

СА БЛАГОСЛОВОМ СВЕТОГ СИНОДА.

Власник: СРПСКИ ПАТРИЈАРХ ГЕОРГИЈЕ. — Уредници: СЕРГИЈЕ ШАКРАК-НИНИЋ и САВА ПЕТРОВИЋ.

У НОВОМ САДУ 27. ЈУНА 1893.

ЗВАНИЧНИ ДЕО.

Представке српског православног Епископата у црквено-политичком питању.

I.

Ваше Царско и Апост. Краљевско Величанство,

Најмилостивији Господару наш!

Верно-одани, у најдубљој понизности потписани, српско-православни Епископат, дошао је поводом у изглед стављеног тако званог црквено-политичког програма високе наше владе, у тај немио положај, да је, вођен једнаком љубављу према својој цркви и према драгој нам отаџбини из своје дана 24 априла (6. марта) о. г. у Даљу држане епископске конференције, у најдубљој понизности прикључену представку, преузвишеном господину министру председнику др Александру Векерле поднети принуђен био, у којој је своје становиште, своје назоре, зебње и жеље у том погледу изложио.

У најдубљој покорности потписани, пошто смо програм тај свестрано и савестно проучили, дошли смо на жалост до тог убеђења, да ће се тим програмом, ако се спроведе, и у живот ступи, у црквеном, породичном и моралном животу православног српског народа такав преврат створити, који ће му темељ опстанка потрести па и порушити га.

Сматрајући у освећеној особи Вашег ц. и ап. кр. Величанства врховног протектора своје цркве, и најмилостивијег оца свију својих верних народа, у најдубљој понизности

потписани, као духовне поглавице српско-православног народа, усуђујемо се у овој тешкој, по развитак и опстанак нам судбоносној ситуацији узвишеном престолу Вашег ц. и ап. кр. Величанства у најдубљој оданости и поданичкој верности приступити и препокорно молити да Ваше ц. и ап. кр. Величанство свету нашу цркву и најверњији православни српски народ, у своју отачаску и краљевску заштиту узети и од претеће нам опасности најблагоутробније сачувати нас умилостиви се.

Који молећи се Господу за здравље и спасење Вашег ц. и ап. кр. Величанства у непоколебивој верности и поданичкој покорности јесмо

У Карловцима, 9. (21.) маја 1893.

Вашег царског и апост. краљевског Величанства

у најдубљем страхопоштовању верно-одани

СРПСКИ ПРАВОСЛАВНИ ЕПИСКОПАТ:

Потписани:

ГЕОРГИЈЕ БРАНКОВИЋ, с. р.
Патријарх.

Нектарије Димитријевић, с. р.
епископ вршачки.

Никанор Поповић, с. р.
епископ темишварски.

Мирон Николић, с. р.
епископ пакрачки.

Михајило Грујић, с. р.
епископ горњо-карловачки.

II.

Ad M. 258. ex 1893.

ПРЕУЗВИШ. ГОСПОДИНУ ДРУ АЛЕКСАНДРУ ВЕКЕРЛЕ, ПРЕДСЕДНИКУ КР. УГ. МИНИСТАРСТВА
У БУДИМ-ПЕШТИ.

Ваша Преузвишеност!

Велика узбуђеност, која се поводом у изглед стављеног, делом већ и законодавству предложеног, такозваног црквено-политичког програма, и код оних, који су за, и код оних, који су противу тога програма, на све стране појавила, и која из дана у дан све више расте, обузела је и српски православни народ, коме смо ми најучтивије потписани, српско-православни Епископат, духовне поглавице, у толикој мери, да нити смо могли, нити смели пропустити, а да се не посаветујемо о корацима, које у овој тешкој ситуацији по дужности својој предузети морамо.

У тој цељи смо се ми, најучтивије потписани, дана 24. априла (6. маја) о. г. у Даљу на конференцију скупили, и у њој, по свестраном претресању истакнутог предмета, једнодушно закључили: да пре свега своје, односно своје цркве, становиште према споменутом, у црквени живот тако дубоко засецајућем црквено-политичком програму, образложимо, и о томе Вашу Преузвишеност, као председника високог краљ уг. министарства, путем ове представке у највећој учтивости известимо.

Разуме се по себи, да наше становиште и у овом питању не може бити друго, него православно-црквено, основано на божанственој науци самог установитеља свете вере наше.

Са тог становишта принуђени смо наше назоре, зебње и жеље у погледу целог црквено-политичког програма у опште, а затим у погледу у изглед стављена овамо односећа се четири законска предлога понаособ у следећим примедбама најучтивије изразити:

WWW.UNILIB.RS

Из целог програма како га је Преузвишеност Ваша 21. новембра пр. год. у посланичком дому објавити благоизволела, што се у прочем већ из самог наслова тих појединих законских предлога види, провирује по нашем назору тенденција да се односаји и свезе, које вековима већ постоје међу државом и црквом, било ма које вероисповести, прекину, чим ће црква да се изолира, ослаби и у вршењу своје узвишене мисије спречи; а на против држава у тај положај постави, да и на чисто црквеном терену, без обзира на религиозно уверење и верско учење појединих цркава, па чак и без обзира на слободу и светињу савести — самовластно располагати може.

Ми смо тога уверења, да је држави и до сада свагда корисна и добродошла била припомоћ, коју је од питомећег и облагороћавајућег моралног уплива цркве добијала; а данас, где се материјализам, религиозни индиферентизам и многе опасне, цркву и државу подједнако негирајуће теорије махом шире, а држава противу тих струја сигурног лека и поузданог оружја нема, — данас држимо, да је држава више него икада до сада на моралну припомоћ цркве, а црква опет на припомоћ државе упућена; јер само тако и једна и друга своју мисију у корист целе отаџбине успешно вршити могу.

Ми држимо, да греше они, који морални уплив цркве излишним сматрају; јер се неда порећи основаност тврдње више њих знатних мужева и писаца, да се маса народа никада дотле узвисити неће, да на основу филозофске рефлексије себи морална правила постави и њих се држи; а и државни закони таква правила нити поставити, нити наметнути могу, него ће и од сада религија остати увек извор моралу.

Даље морамо у погледу сва четири законска предлога још и следећу примедбу учинити:

Ако ти предлози законом постану, онда ће у тима од чести у сам опстанак цркава засецајућим питањима, за све у домовини нашој постојеће цркве, једно и исто правило без сваког изузетка важити.

Пошто пак свака црква има своје засебно учење и исповедање, то се једно и исто за све те разне цркве правило не може поставити, без да се било једној, било другој, темељ опстанка њеног не поруши. Па кад су дакле у речи стојећи предлози подобни, да и сам опстанак појединих цркава, а понаособ српске православне цркве у опасност доведу, онда ће Ваша Преузвишеност мудро увидети, да су понизно потписани, као представитељи потоње цркве принуђени, против тих законских предлога са свом одлучношћу глас свој подићи, и Вашу Преузвишеност и високу кр. уг. владу учтиво замолити. да изволите одустати од намере, да ти законски предлози законом постану; а дижемо глас свој тим пре, што смо уверени, да ће високо кр. уг. министарство, упознавши пагубност тих законских предлога по поједине цркве, и уваживши достојно тегобе српске православне цркве, као и осталих цркава у земљи, које би из наумљене реформе црквено-политичних одношаја потекле, радо одустати од изведења високе своје одлуке, и тиме уштедити нашој отаџбини до сада невиђени, и никад неслућени жалосни призор тако зване културне борбе, у којој нема победиоца, него само побеђених, и очувати постојећи у њој верски и црквени мир.

Прелазећи наособ на споменута четири законска предлога, за дужност своју сматрамо, на њих у највећој учтивости следеће приметити:

I. Што се цивилних матица

тиче, не можемо опорећи, да држава нема права, да за своје потребе — своје народите матице води. Једино је, чега се ми са црквеног гледишта у том погледу бојимо то, да ће код нашега народа, који је навикнут да матрикуларне исправе искључиво од црквених органа добија, ако се овај законски предлог усвоји — уједно и углед црквених органа, а можда и углед самог црквеног чинодејства осетљиво и тим више пасти, што се у предлогу изрично забрањује, да свештеник за водиоца нових матица изабран бити сме, што на свештенство свакако сенку непоузданости и неверљивости баца;

*

WWW.UNILIB.RS

а свештенство, које је од вајкада свако захтевање државних власти у том погледу тачно а бесплатно испуњавало, то никако заслужило није.

Поред тога је ради уклоњења сваке сумње о коректном поступању водилаца цивилних матрикула, преко нужно, да исти изрично обвезани буду, име крштеног, венчаног и пр., у оригиналном језику, а не у преводу, увести, а исто тако и изводе издавати морају.

II. У погледу рецепције Мојсијеве вере.

Пошто је црква наша према свима вероисповестима, које њене установе не дирају, потпуно толерантна, то ми противу саме рецепције те ништа немамо; али морамо одлучно бити противни оном одређењу у овом предмету, да наш хришћанин у Мојсијеву веру прећи може; јер по догматичном учењу наше цркве, крштење је света и неизгладива (indelibilis) тајна, те тако хришћанин у ма коју нехришћанску веру никада прећи не може.

III. Слободно вршење религије.

Овај је законски предлог врло опасан за све цркве, јер неограничена слобода стварања нових црквених удружења даће повода, да се данашње, због религиозних, политичких и народносних питања и сада већ више но што је добро, поцепано друштво, још више раскомада, а постојеће цркве постепено тако се ослабе, да на послетку животну своју снагу изгубити морају. Како у нашој отаџбини сваки грађанин и сада већ ужива личну слободу вероисповести, то се не може рећи, да је предлог овај постулат данашњих прилика и да га је било ма која црква и народност захтевала.

Ми држимо, да ће овај предлог, ако законом постане, само хаос и немир на све стране проузроковати, без да ће икоме и најмање користи донети.

IV. Грађански брак.

Противу овога предлога, јер он у догматично учење наше цркве најдубље засеца, шта више учење то у том делу хоће да поруши — морамо најодсудније глас свој подићи.

По учењу наше цркве, брак је света тајна, и као такова она — као и цело духовно судство и сви одношаји који с тајном том у свези стоје — спада у искључиви делокруг цркве.

Ово је становиште за нас безусловно меродавно и обвезно, и ми га по томе, а да се своје вере не одречемо, никада напустити не смемо.

Истина са више страна већ је речено, да овај законски предлог, пошто никоме не брани, да се и у цркви ритуално венча, у црквени делокруг не дира. Но то, бар за нашу цркву, никако не стоји; јер ритуални и цивилни брак код нас су, као и код свију вероисповести, код којих је брак света тајна, противности, које се међусобно искључују, и то у тој мери, да црква сваку свезу, која није у цркви по ритуалном пропису склопљена, не сматра за брак, него за конкубинат.

Осим реченог за све наше верне важећег правила, има код нас још једна особина, коју овај законски предлог у обзир узео није. Код нас је парохијско свештенство, изузимајући ванредне, врло ретке случајеве, брачно, и сваки кандидат мора се пре рукоположења венчати. Кад би, дакле грађански брак за сваког без разлике обавезним законом постао, онда би наш свештенички кандидат, приморан да се цивилно венча, дошао у опреку са науком своје вере, коју је у првом реду он — као будући свештеник — позван у чистоти њеној хранити, и верне у њој настављати, и по томе дошао би у опреку са својом верском савести — душевним миром, а с' друге стране не један од свештеничких кандидата, дошао би у искушење, да на супрот законима црквеним о браку и брачним препонама, ступи у цивилан брак, с таковим женским лицем, са којим по црквеном закону у брак ступити не би могао, и тиме би

се дисквалификовао за свештеника, чиме би се и онако недовољни број квалификованих свештеничких кандидата још већма умалио, а тиме би црква дошла у опасност, да не располаже са потребним бројем свештенства, што би опет по верски и морални живот верних од неизмерно штетних последица било, и цркву у њеним основима пољуљало.

Санирање таковых штетних последица подељењем епископских диспензација имало би по веру и цркву исте последице, јер би се таковим диспензацијама само учење вере и црквени запт вређао.

Завршујући тиме овај најучтивији поднесак, на који нас је једино дужност наша и према цркви и према држави, и усрдна жеља наша, да се мир у цркви и држави не помути, приморала, понизно молимо Вашу Преузвишеност, да изложене назоре, зебње и жеље наше у праведно и милостиво расуђење узети благоизволите.

У Карловцима, 9. (21.) маја 1893.

Ваше Преузвишености — с пуним поштовањем одани

СРПСКИ ПРАВОСЛАВНИ ЕПИСКОПАТ:

ГЕОРГИЈЕ БРАНКОВИЋ, с. р.
Патријарх.

Нектарије Димитријевић, с. р.
епископ вршачки.

Никанор Поповић, с. р.
епископ темишварски.

Мирон Николић, с. р.
епископ пакрачки.

Михајило Грујић, с. р.
епископ горњо-карловачки.

НЕЗВАНИЧНИ ДЕО.

ОСНИВАЊЕ МОНАШКЕ ШКОЛЕ У МАНАСТИРУ ОПОВУ.

(Наставак).

Монашка школа, којој једнодушним закључком својим темељ ударише настојници наших манастира у Гргетегу 10. маја о. г, биће не само културно-просветно, већ у једно и хуманитарно-добротворни завод, јер у тај завод примаће се сиромашни и даровити синови народни, који ће у заводу све и сва бесплатно имати. Ми немамо до сада ни једног пресветног завода, у коме би сви ученици баш и саму наставу примали са свим бесплатно — а немамо ни таких добротворних завода, у којима би се све потребе питомачке и ученичке са свим бесплатно подмиривале. Будућа манастирска школа биће такав просветно-добротворни завод, у коме питомци не само да школарине неће плаћати, него ће им завод бесплатно давати и књиге и одело и храну и стан и у опште све и сва што им је за одржање, образовање и васпитање потребно. Који питомац једном у завод примљен буде, тај све дотле док је у заводу односно док добро учи и поштено се влада, неће имати никаквих материјалних брига за своје физичко одржање и духовно образовање и васпитање, јер све праве и оправдане потребе питомачке сам ће завод бесплатно подмиривати.

По томе дакле у будућој монашкој школи добићемо не само просветни, већ и такав добротворни завод, каквог до сад још нисмо имали, а какав нам је и сувише нуждан, да прими у недра своја бар неки извесни део сиромашне а даровите деце народне.

У томе баш и лежи хуманитарни и велики

значај будуће монашке школе, што ће она бити прави добротворни завод за сироту, даровиту децу, која без такве помоћи и доброчинства не би могла ум свој просветити и духовну снагу своју окушати.

Но поред великог хуманитарног значаја будуће монашке школе — велики ће бити по нашу цркву и народ културно-просветни значај исте школе. Та школа ће образовати своје питомце у правцу опште, богословске и економске образованости, а нарочито ће развијати у њима право хришћанско, религиозно-морално васпитање — те ће тако из те школе излазити образовани и лепо васпитани младићи, који ће се у опште на сваком месту и при сваком задатку моћи показати као спремни, образовани и васпитани људи, а нарочито ће бити згодни и способни, да буду ваљани калуђери, те да својим животом и радом подигну религиозно-морални, култуно-просветни и економски значај наших манастира, а тиме уједно да подигну и углед и достојанство калуђерском сталежу у опште.

Животни задатак и право опредељење нашем калуђерству је: да се моли Богу и да чини добра дела т. ј. да чврсту веру своју у Бога потврђује обилним добрим делима. Монашка школа научиће своје ученике, да познају Бога и свету божју науку, те да се Богу моле са чистим срцем и истином, са побожном душом и уверењем, као што се и пристоји правим и истинитим молитвеницима. Такове молитве биће Богу угодније него механично служење Богу оних калуђера, који у недостатку богословске знаности једва имају и појма о Богу и божанственој науци, а у недостатку религиозно-моралног васпитања никако не могу ни да буду прави и искрени молитвеници. Монашкој школи је задатак, да истисне из наших манастира оно механично и непобожно служење и молење Богу само са устима, те да одомаћи у манастирима и манастирским црквама право и искрено служење и молење Богу „душом и истином“. Јер тек таким молитвама могу се калуђери одужити и Богу и оним дарежљивим оснивачима манастира, који су манастире снабдели и за вечита времена осигурали земаљским имањем, под једном једином погодбом: да се калуђери за спасење душа њихових искрено и одано Богу моле.

Но манастирска школа научиће своје питомце још и правом, честитом и богоугодном животу. Монашка школа треба да научи калуђере: да знају да цене и уважавају свој узвишени калуђерски чин, да чувају углед и достојанство свога сталежа, да им буде животни задатак напредовати у врлинама а не лакоумно срљати у грех, или баш ваљати се у кâлу гадних порока, да им је свакидашња прва и најглавнија брига, не себи и своме телу и страстима угађати, већ служити Богу искреном молитвом, а вишим духовним циљевима обилним добрим делима.

Да би калуђери могли по позиву своме што већа и обилнија добра дела чинити према ближњима својима, монашка школа ће их научити и оспособити, да знају рационално развијати манастирску економију, те да могу, експлоатисањем што већих користи манастирских поседа, прибављати што већа и обилнија материјална средства, како би могли не само манастир у добром стању одржавати и себе пристојно издржавати, већ поред тога вршити још и културне и хуманитарне задатке, оснивањем завода за културне и хуманитарне цељи наше цркве и нашег народа. Кад монашка школа на својим недрима образује и васпита разумне људе, свесне и побожне калуђере и добре рационалне економе — тек онда се можемо надати, да ће наши манастири моћи одговарати поред својих религиозно-моралних, још и својим културно-хуманитарним цељима. Тада ће се помоћу образованих и побожних калуђера, који имају срца и душе, који имају знања и васпитања, лакше моћи отворити у коме манастиру н. п. *„прво српско православно сиротиште“* за нашу од свих и свакога остављену и напуштену српску сирочад. Тада ће се у коме манастиру лакше наћи место, где ће несретна *глува и нема деца нашега народа прибежишта, уточишта, неге и наставе наћи.* Тада ће лакше и пре засјати у коме манастиру: *„прва сликарска школа за православни црквени живопис“*, а у другом манастиру *штампарија* за штампање црквено-богослужбених и популарних религиозно-моралних књига. По времену можда ће се у неки манастир сместити и *„црквено-народно лечилиште“*, о коме је у овоме листу већ било говора, а у други који манастир *„митрополитска свећоливница за чисте воштане свеће“*, да се истисну из наших храмова оне смрдљиве стеаринске и нафтанске свеће, које нам упропашћују украсе у нашим храмовима, а ужасно шкоде и здрављу у цркви сакупљених хришћана.

WWW.UNILIB.RS

Све ће то моћи бити онда, када се у монашкој школи образују, а у наше манастире населе образовани, ваљани и честити калуђери, који ће бити приступачни таквим напреднијим мислима и замислима и који ће бити у стању створити оне установе и погодбе, под којима ће наши манастири моћи и тим културним и хуманитарним циљима одговарати.

Ето, шта све ми очекујемо од монашке школе! Очекујемо у главном, да ће она препородити сталеж нашег манастирско-монашког свештенства. Препорођај тај извршиће се васпитањем и образовањем тога сталежа. Васпитање и образовање преобразило је и препородило цео свет, па нема сумње, да ће препородити и наше калуђерство. Просвета и образованост увек доноси своје корисне плодове, па ће бити тих плодова и код нашег калуђерства, кад оно буде просвећено и образовано. Просвета и образованост је темељ сваком даљем напретку, па за то кад видимо, да се оснива просветно огњиште, на коме ће се подмладак нашег калуђерства образовати и васпитавати — ми смо у души уверени, да се отварањем монашке школе отпочиње у повесници наших манастира и нашег калуђерства нов, сретнији, напреднији и благодетнији период, у коме ће и манастири и калуђери, боље него до сад, својој узвишеној цељи и своме задатку одговарати.

Добро нам дошла дакле појава прве монашке школе — о којој ћемо у будућим чланцима опширније говорити.

(Наставиће се)

С. Ш Н.

МАНАСТИРСКА ШТАМПАРИЈА.

Одлуке, донесене на збору свих манастирских настојника срп. прав. митрополије карловачке, одржаном у манастиру Гргетегу 10. (22.) маја о. г., хоће ево у добри час са свим да се остваре. Отварање монашке школе у манастиру Опову, већ у току ове године, са свим је осигурано, јер су у главном већ учињене, или се бар чине све нужне припреме, од којих отварање исте школе зависи. Ено у прошлом броју овога листа расписана је званична објава о отварању монашке школе и о примању питомаца у исту — а уз то се и у прошлом, као и у овоме броју налазе расписани стечајеви на два наставничка места и стипендију за образовање економског наставника на монашкој школи. Ових дана почеће се зграда манастира Опова по израђеном плану и трошковнику преустројавати и опремати, да буде згодна и удесна за монашку школу с интернатом. И тако до 1. (13) септембра о. г. биће ваљда све готово и спремљено, те ће се монашка школа у добри час на јесен за извесно отворити и свој благодетни рад отпочети

Но поред отварања монашке школе, учиниће наши калуђери у потоње доба још нешто, што им на дику и похвалу служити може.

На збору манастирских настојника, одржаном 10. (22.) маја у манастиру Гргетегу, поред одлуке о отварању монашке школе, донесена је још одлука: да сви манастири у срп. прав. митрополији карловачкој, из манастирских средстава заједнички купе једну добро уређену *штампарију*, у којој ће се штампати нарочито црквено-богослужбене и школске књиге, као и званичне тисканице наших нар. црквн. автономних власти, дотле, док не би сабор одлучио, да трошком нар. црквн. фондова купи народну-црквену штампарију, у којој би се штампала званична издања свих нар. црквн. автономних власти.

Да би се та одлука о куповању манастирске штампарије што пре и што лакше извела, закључено је на поменутом збору, да манастири *Гргетег и Беочин*, као такови, који располажу са потребном свотом готовога новца, купе штампарију својим готовим новцем, а касније да се изведе репартиција за штампарију утрошене своте на све остале манастире, те када сви манастири исплате на њих саразмерно распорезане и на исплату купљене штампарије опредељене своте — онда да штампарија постане својином свих наших срп. прав. манастира у митрополији карловачкој. Као што је закључено — тако је и учињено.

Настојници манастира Гргетега и Беочина, г. г. архимандрити Иларијон Руварац и Платон Телечки, сходно донесеном зборском закључку узели су у своје руке задатак да купе штампа-

рију — и тај свој задатак су врло добро и успешно решили тиме, што су дана 18. (30.) јуниja о. г. *купили у Нов. Саду познату и врло добро уређену и опремљену штампарију Дра Павловића и Јоцића за цену од 13.250 фор.*, коју су своту купци, одмах после устројеног и потписаног уговора, продавцима у готовом новцу исплатили, те одмах од 19. јуниja (1. јулија) о. г. *ступили у посед купљене штампарије.*

Куп штампарије изведен је на основу процене позваних стручњака, који су нашли, да је штампарија у врло добром стању, да је обилно опремљена свим прибориma и стварима, које су нужне за ваљану штампарску радњу. Према процени позваних стручњака констатовано је, да је штампарија врло добро и јефтино купљена.

Штампарија ће за сада остати на оном истом месту, где је и до сада била, а носиће име: „Српска манастирска штампарија“, а грунтовно ће се укњижити на име фактичних власника: манастира *Гргетега и Беочина.* Штампарија ће израђивати и од сада обичне штампарске послове, но постепено ће прелазити на штампање званичних издања, чим се такова спреме за штампу.

На све ово, што до сад рекосмо, могао би неко рећи: „па то је обична трговачка ствар, нашто јој приписивати толику важност?!“

На то ми имамо да приметимо: да „манастирска штампарија“ неће бити трговачко-спекулативно подузеће, него *ће бити* културни завод за развијање и унапређење наше црквене и школске књижевности. Манастирска штампарија неће радити за спекулацију и добитак, већ ће радити, да помогне тамо, где највише помоћи треба *Сав чист приход, што га буде имала манастирска штампарија, употребиће се на културно-просветне црквено-школске цељи.*

Познато је, да су се приватни штампари највише помагали и богатили издавањем књига и уџбеника за нар. школе. — Поверењем високосл. Школског Савета издаваће и манастирска штампарија школске књиге, али она ће у том много боље, правилније и несебичније поступати, него приватни штампари. Манастирска штампарија расписаће јавно за сваку књиту, што јој се на издање повери, пристојну повећу награду из својих средстава, да се дотични писци могу такмачити, те да књига што боље испадне, па тек када од Школскога Савета нарочито ради оцењивања школских књига изаслана стручна анкетна комисија прогласи некоју књигу за ваљану, односно за најбољу и најдостојнију расписане награде — тек тада ће се приступити штампању и издавању дотичне школске књиге, коју ће тада Школски Савет, на основу предходне оцене стручних људи с *мирном душом моћи прописати за обавезну школску књигу.*

Познато је с друге стране и то, да је код нас још и данас с највећим тешкоћама скопчано издавање школских књига за гимназије, учитељске школе и богословију. Такових школских књига, као и строго научних књига, не може се у нас да распрода велики број, па за то приватни штампари неће ни да се лаћају издавања таковых књига, које им се не рентирају. Међу тим манастирска штампарија издаваће и такве књиге, јер не терајући спекулацију она ће сваки пут кад год изда неку књигу за нар. школе, која се исплаћује н. пр. буквар, читанку, земљопис, рачуницу и т. д., приходима од такве књиге издати по једну или две и такве књиге, које се саме за се не исплаћују. Таким начином моћи ће се свима потребама наше опште школске књижевности успешно одговорити. Тим начином моћи ће се можда од прихода некојих званичних тисканица издати по нека врло потребна уџбена књига за богословију, гимназију и учитељске школе, а моћи ће се издати и по које научно дело, које никада не би нашло приватнога издавача.

Наравно, да манастирска штампарија може вршити такову важну културно-просветну мисију, треба најпре да јој се учврсти сам њезин материјални опстанак, да се рашири и опреми свим потребним прибориma и стројевима, који су нужни за једну велику штампарију, која треба у велико да ради.

Данашњи власници манастирске штампарије постараће се, да штампарију развију и унапреде како боље могу. Штампарију ће руководити стручни и позвани људи. Солидност и тачна јефтина израда свега повереног посла — биће гесло манастирске штампарије, те ће јој то и прибавити потребни углед. Уз штампарију ће се временом отворити и ваљана *књиговезачка радња*, а увешће се као новина и *израђивање црквених икона и слика штампарским путем.* За управу и руководство са штампаријом изобразиће се неколико млађих људи или калуђера у штампарској радњи и уметности, те ће касније и управне и техничке послове у штампарији руководити сами калуђери.

Ти калуђери ће бити достојни потомци калуђера *Макарија, првог српског штампара*, коме ће се баш ове године одржати свечани помен о прослави 400-годишњице прве српске калуђерске штампарије. Калуђери, који сада купише манастирску штампарију, настављају оно важно културно просветно дело, које је први српски штампар, смирени калуђер Макарије пре 400 година отпочео. Данашњи наши калуђери нису ни могли достојније прославити успомену калуђера Макарија — већ купом и оснивањем *прве српске манастирске штампарије*, која ће и у данашњем напредном времену исто тако добро доћи и многе културно-просветне користи донети нашој цркви и нашем народу — баш као што је у оно почетно време важна и корисна била прва српска штампарија смиреног калуђера Макарија.

ЛИСТАК.

БЕЛЕШКЕ.

— (Архијерејска литургија у манастиру Раваници.) Овогодишња видов-данска слава и свечаност у манастиру Раваници прослављена је светлије но обично с тога, што је тога дана манастирску славу увеличао својим присуством преосв. г. епископ пакрачки *Мирон*. Преосвећени владика, дошав у Карловце у седнице Митрополитског Савета, с радошћу је похитао на Видов-дан у манастир Раваницу, да на душевну утеху и насладу много искупљеног срп. прав. народа одслужи св. литургију у храму, у којему почива тело св. Кнеза Лазара. Како у манастиру Раваници на дан видов-данске славе за потоњих 12 година не беше архијерејске литургије — и како се у напред знало, да ће преосв. владика доћи у манастир — слегло се било у манастир двојином толико народа, него обично.

Преосв. г. Епископ Мирон одслужио је дивно и величанствено св. архијерејску литургију уз асистенцију три протосинђела, једног игумана, два јеромонаха и два ђакона. Пре св. литургије осветио је преосв. владика онај дивни и драгоцени крст, што га је краљ Србије Александар I. поклонио манастиру Раваници. На св. литургији изговорио је преосв. г. Епископ кратку али дивно смишљену, поучну и скроз срдачну беседу, коју су врло многи од народа са сузним очима саслушали, а свиколици који у храму места нађоше, красно се поучише и назидаше дивном поуком те одабране беседе владичине. Ту се јасно показало: шта вреди то, када устане епископ, те проговори своме народу *од срца — к срцу*. Ту у раваничкој цркви јасно се видело, да наш народ још зна искрено и одано да љуби своје светиње — те кад му се из уста његова епископа казују речи чисте еванђелске науке и праве српске и православне поуке — народ се заноси за тим поучним речима, те искрено и срдачно уважава, љуби и поштује свога епископа.

Па баш с тога раваничка слава никада не би требало да буде без архијерејске литургије — а најмање без веште и одабране поуке народу, јер свако семе, које се на том светом огњишту у народ засеје, без сумње ураћа стогубим плодом.

Његовом Високопреосвештенству г. Епископу *Мирону* од срца благодаримо, што је својом посетом овогодишњу раваничку славу увеличао, а својом беседом извршио једно апостолско дело, које је многе утешило и које за цело није остало нити ће остати без својих благодетних плодова.

— (Рукоположења.) На св. архијерејској литургији, коју је 13. јунија о. г. у карловачкој саборној цркви служио високопреосвећени г. епископ пакрачки *Мирон*, рукоположен је ђакон манастира Раваница *Герасим* за пресвитера, а свршени клирик *Манојло Радошевић* за ђакона. Сутра дан, 14. јунија рукоположен је *М. Радошевић* за пресвитера, а монах раваничкн *Михаило Филиповић* за ђакона

На Видов-дан 15. јунија рукоположен је у манастиру Раваници од Његовога Високопреосвештенства г. епископа *Мирона* монах раковачки *Никанор Чалошевић* за ђакона. — *Радошевић* одлази за личнога помоћника староме пароху буђановачком, раванички јеромонах Герасим и ђакон Михаило остају у манастиру Раваници а

ђакон Никанор Чалошевић причишљен је братству манастира Раковца.

— (Одликовање.) *Његова Свештост* преузв. г. *Патријарх Српски Георгије* изволео је одликовати *црвеним појасом* г. Јована Живковића *(Даниловца)* привр. професора на богословском училишту у Карловцима. Из овога акта одликовања види се, да је наш драги пријатељ и сарадник овога листа у пуној мери оправдао поверење Његове Светости и одговорио оним очекивањима, којима смо ми у овоме листу израза дали онда, када је за професора именован — па за то радо и одушевљено кличемо одликованоме пријатељу: Нека ти је сретно одликовање, које си врлинама твојима заиста заслужио!

— (Извештај о раду сједнице епарх. административног одбора горњо-карловачког) држане у *Плашком*, 28. априла о. г. — Од главних предмета спомињемо ово: 1. На наводе у чланку под насловом „На путу — низбрдице“ у 31. бр. политичкога листа „Србобрана“ од 1893, што у Загребу излази — одговорити и побити их службенијем подацима као неосноване. — 2. Упутити црквене општине, да ником ништа не исплаћују из црквене општ. благајне, без овдјешњег одобрења. — 3. Наложити предсједништву ц. општине небљушке, да већ једном исплати 38 фор. јереју Јовану Будисављевићу, пароху врховинском, у име повјеренственијех трошкова за онамошњу истрагу. — 4. Узет је на знање записник ц. о. стјепанске, о обнови црквене општ. заступства онамошњег. — 5. Услијед пријаве црквено-општинског предсједништва костајничког, да се онамошња скупштина и по други пут не хтједе састати у своју редовну сједницу — ријешено, да исто још једном скупштинаре у сједницу позове, па не одазову ли се, онда ће друге мјере одбор овај предузети. — 6. Позват је црквени одбор бухачки, да ограду око цркве и парох. стана уреди, под пријетњом пошљедица за одборнике. — 7. Молбу црквене општине раусовачке, да изда странкама онамошњим 400 фор. на зајам из црквене благајне без хипотекарног осигурања уз ваљане задружне обвезнице — одбити, и упутити исту на §. 23. д. II. Најв. Рескр. од 10. авг. 1868. — 8. Одобрити закључак црквене скупштинске сједнице у Кирину, у погледу намета од 15 новчића по порезној форинти у сврху дограђивања онамошње цркве. — 9. Узет је на знање извештај црквене општине у Бјелопољу, о обнови црквене општинског заступства онамошњег. — 10. За предсједника црквене општине јасеничке, потврђен је Алекса Везмар. — 11. Стављени су међу списе од вис. Саб. Одбора финализани рачуни Ман. Гомирја за год. 1883 до 1885. Р. К.

— (Извештај о јунским седницама епархијске управе бачке.) Административни Одбор бачки држао је 15. (27.) јуна о. г. под предсједништвом Његове Светости, преузвишеног господина патријарха српског Георгија, своју редовну седницу, у којој су решавани ови важнији предмети: Прочитани су министарски дописи, у којима исто јавља за подарену припомоћ неким црквеним општинама; уједно су препоручене три нове општине за припомоћ. — Саопштено је Ман. Ковиљу решење Саборског Одбора у погледу промене газдинске основе за шуме и шумско земљиште. — Одобрена је организација црквених општина и то цела у Мартоношу и Силбашу, а делимичне обнове у Парагама, Сентомашу, Жабљу и т. д., а у погледу делимичне обнове у Госпођинци одређен је извиђај. — Одређена је истрага у Пивницама услед тужбе неколико становника против црквене општине, коју ће спровести парох П. Григоријевић и епарх. Ревизор. — У погледу црквене општине Ст. Врбашке искаће се још допуна и односно потпунији извештај о спроведеној организацији целокупној. — Од црквене општине у Сенти ће се у погледу обнове $^1/_3$ скупштинара такођер искати ректификација записника, у ком стоји, да је избор $^1/_3$ скупштинара обављен у седници црквеног одбора, дочим се то обавља у т. зв. изборној скупштини. — Узети су на знање поднесени записници неких црквених општина. — Одобрено је брисање неутеривог парохијала црквене општине у Новом Саду и Мошорину. — Одобрен је закључак новосадске општине, којом је учитељици кисачкој изједначила плату са осталима, и подигла пензију једном старом учитељу. — Одобрено је истој општини издавање општ. земље под закуп. — Услед поопштрених налога високосл. Школског Савета црквене општина новосадска решила је, да срп. вишу девојачку школу премести у данашњу зграду убогог дома а да за убоги дом сазида нову зграду. Закључак тај је адмін. одбор у овој седници, заједно с планом и трошковником одобрио. — Одобрена је оправка цркве у општини горњо-ковиљској. — Одобрено је 5—6 уговора о купу разног непокретног имања. — Разрешена је од даље дужности црквена општина у Ади, као незаконито

склопљена и наређена је нова организација исте под руководством старог црквног одбора. — Дато је упутство изасланику админ. одбора у погледу организације црквене општине у Молу. — Одбијен је писмени предлог десеторице чланова епарх. скупштине бачке, да се сазове скупштина епархијска, у циљи претресања црквене политике државне и нових законских предлога, пошто је исти предлог постао беспредметним. — Спроведена су два призива Саборском Одбору. — Саслушан је извештај ревизора у погледу рачуна неких црквених општина. — У седници овој решено је преко 150 предмета.

— Консисторија епархије бачке држала је 16. (28.) јуна о. г. и опет под председништвом Његове Светости, своју редовну седницу, која је следеће важније предмете решила: Саопштиће се свештеницима и неким свешт. удовицама одлуке вис. министарства просвете, којима им је државну припомоћ подарена; препоручено је истом више свештеника и удовица за припомоћ. — Прочитан је допис Његове Светости о руконоложењу свршеног клирика Ђорђа *Павковића* за ђакона сомборског. — Услед дописа Архидијецезалне Консисторије у Карловци забрањено је новосадском свештенству вршење свештеничких функција у граду Варадину, пошто исти град потпада под Архидијецезу. — Подарен је допуст пароху В. Ч. футошком и Ђ. М. ковиљском. — Узети су на знање извештаји о неким протопресвитератским свешт. исповестима. — Одређен је избор пароха у Силбашу и Мартоношу, а компетент један за шандорску парохију Ј. С. позваће се да молбу своју нужним исправама снабде. — Парох Е. С. ослобођен је од на терет му стављене оптужбе као неосноване. — Дозвољено је црквеној општини сивачкој, да свој иконостас оправити може. — Узет је на повољно знање извештај парох. звања у Д. Ковиљу о преводу једног католика у православну веру. — Одбијена је молба јереја С. Н. за припомоћ из јерар. фонда, пошто исти ужива потпуну свештеничку дотацију. — Узет је са сажаљењем на знање извештај о смрти *Петра Петровића*, умир. пароха у Мартоношу. — Умолиће се Саборски Одбор, да В. Ј. капелана новосадског у пензију стави, пошто исти као умоболан није способан за службу. — Одобрена је подела парохија у црквеној општини сомборској. — Одбијен је призив грађ. певачког друштва сомборског против одлуке црквеног одбора тамошњег, а тужба истог издата је одбору на изјашњење. — Осим тога донесено је до 30 решења у разним брачним парницама. — Свега је решено у овом одсеку до 100 предмета. Г. В.

— (Г. Душан Ружић) *свршени богослов* из В. Бечкерека и народни питомац, промовиран је 19. јуна о. г. за *доктора филозофије* на универзитету *у Јени*, у Немачкој. Ово с радошћу бележимо као редак пример вредноће и марљивости. Пошто ће се др. Ружић посветити свештеничком чину, кличемо му: Живио и дај Боже, да својим знањем буде од користи нашој цркви и народу!

ЧИТУЉА.

— († Душан Писаревић) *пароx румски*, преставио се у Руми 15. маја о. г., а сутра дан, баш на први дан наших Духова опојан је у цркви „Свих Светих“ и уз велико саучешће народа сарањен у српском гробљу румском.

Млађани покојник, вредан и савестан делатељ у винограду Господњем, родио се 28. марта 1864. г. у Руми од сиромашног занатлије Стевана Писаревића. После свршене основне школе у месту свога рођења, ступи 1875. г. у гимназију, те I. и II. разред и целу горњу гимназију сврши у Новом Саду, а III. и IV. разред у Сремским Карловцима. Године 1883. с великим одушевљењем упише се у карловачку богословију. Овде се много напатио, борећи се са највећом сиромаштином; но добра она душа страдалног протосинђела Никодима Лемајића даде му заслуге у архидијецезалној консисторијалној канцеларији, где је покојник у слободним часовима својим, док су се његови имућнији другови шетали и забављали, као црв радио преписивајући разне консисторијалне окружнице и записнике. Као вредном и одличном богослову дозволи му блаженопоч. патријарх Герман и кр. угарско министарство, да се запони након навршене III. године богословије. Оженивши се с Олгом, средњом кћерком проте среза вуковарскога и пароха осечкога Лазара Поповића, зађакони га блаженопоч. патријарх Герман у очи, а запони на сами празник Ваведенија 1886. год. и пристави га за капелана свом брату Стевану Анђелићу, пароху митровачком, где остаде све до јануара 1891. год.

Чисто му је свануло, кад је 1891. год. у јануару у Руму за администратора парохије при

WWW.UNILIB.RS

цркви Свих Светих дошао! Не прође ни пола године, и њега Румљани изаберу за свога пароха. И тек што је почео да живи, неумитна смрт покоси му млађани живот његов, и зави верну му љубу и двоје женске нејачи у црно. Жалост и туга сироте удовице тим је већа и тежа, што је остави иза себе неосигурану и незбринуту.

Родитељи покојникови такођер изгубише у њему хранитеља и бранитеља свога под старе своје дане.

Покојник беше управо рођен за свештеника. Тих и благ, скроз поштен и ваљан, стекао је он љубави у свакога свога парохијана у Митровици и у Руми. Тачан, вредан и савестан беше у својој свештеничкој служби и исцуњавању својих дужности. Поред других особина својих одликовао се лепим и умилним гласом, којим је приликом појања или певања врло вешто владао. А беше и добар церемонијер. При том је био увек чист и носио се чиновно, као што се то и тражи од слуге олтара Божјег и стројитеља светих тајана.

Покојник је живо настојао, да се црква његова, која је већ леп број година пробавила с неизмолованим иконостасом својим, оправи и иконостас измолује, али ето он умре пре но што је ту жељу своју и својих парохијана остварену видети могао.

Бог му дао души у рају насеља, а његовој ојађеној породици утехе! П. В. К.

— († Младен Перишић) *парох у Беркасову*, у архидијецези, умрьо је 5. (17.) јуна о. г. после подуже и тешке болести у 69-ој години живота свога. Покојник је рођен у Силбашу 1825, а рукоположен за свештеника 1853 године. У Беркасову је служио од 1874. године. — Погреб му је био у недељу 6. (18.) јуна, при ком је учествовало 9 мирских свештеника и два калуђера са ђаконом из Привине Главе. С покојником се опростио кратком беседом Никола Ковачевић, парох илиначки. — Покојник беше смеран и благ човек, а у служби својој ревам и добар пастир народа свога. Вечан му спомен! Ђ. Ј.

ОГЛАСИ.

ДРАЖБЕНИ ОГЛАС.

На основу скупштинског закључа од 12. јула 1892, српска црквена општина *Доловска*, а услед одобрења славног епарх. админ. одбора у Вршцу од 25. августа (6. септембра) 1892. бр. Е. 1113—II—123, расписује дражбу на мањак *ради набављања четир нова звона на новозиданој цркви.*

Предрачун је 2000 фор., и два стара звона, која би се у промену дала.

Лицитација држаће се у недељу 4. (16.) јула 1893. у 2 сата по подне у школској дворани I-ог разреда у долини.

Сваки лицитант дужан је 10% од горе стављене своте пре дражбе у име сигурности председнику у руке положити.

Општина задржава себи право поверења према подузимачу. Исплату прима подузимач одма после предаје звона, ако ликвидациона комисија изјави да су звона милозвучна и хармонична — а кауцију после 6 месеци, пошто се општина увери да звона нису прснута.

Примају се и писмени оферти, ако исти пре отпочете лицитације предани и са 10% вадијума снабдевени буду.

У *Долови* 5. (17.) јуна 1892.

72, 3—3 Председништво.

ОГЛАС ДРАЖБЕ. 75. 2—3

Овим се расписује дражба на мањак (minuendo) за зидање парохијског дома у Чортановци. (Срем.)

Поједине радње по зготовљеном нацрту и трошковнику износе:

I. Земљорадња	98 ф.	51 н.
II. Зидарска радња са материјалом	2930 ф.	46 н.
III. Тесарска радња са материјалом	878 ф.	71 н.
IV. Столар. бравар. и друге радње	790 ф.	57 н.
V. Лимарска радња	58 ф.	08 н.
Укупно:	4756 ф.	33 н.

Дражба ће се одржавати дана 4 (16.) јула о. г. у 11 сати пре подне.

Сваки дражбовател има 10% вадиума положити.

Нацрт и трошковник могу се код подписаног председника видети.

Општина задржава себи право поверења према подузимачу.

Срп. прав. цкрвена Општина,

У Чортановци, 9. (21.) јулв 1893.

Јован Гајић, перовођа. Драгутин Красојевић, председник.

www.u...

СТЕЧАЈ.

Да би се образовао стручан наставник економских предмета на монашкој школи у манастиру **Опову**, расписује се стечај на једно *стипендијско место* од годишњих 500 фор. за ученика, који би са том стипендијом изучио економске науке на којој економској академији. Стипендија ова исплаћиваће се из „фонда за издржавање монашке школе у манастиру Опову.“

На ово стипендијско место компетовати могу они, који су положили испит зрелости на гимназији или реалци, те би вољни били да се изучавању економских наука посвете. Ко за стипендисту изабран буде, дужан је обвезати се, да ће по свршетку економских наука најмање 6 година као наставник економских предмета на монашкој школи наставничке дужности своје отправљати, а у случају да неће, или не може тој својој обвези одговорити, да ће целокупну своту уживане стипендије дотичноме фонду повратити. На ово стипендијско место најбоље је да компетују они, који су се решили, да се по свршетку својих наука монашкоме чину посвете.

Компетенти имају своје са сведоџбама инструјиране молбенице најдаље *до 1. (13.) августа* о. г. поднети *Његовој Светости, преузв. г. Патријарху Сриском Георгију Бранковићу у Карловце.*

У Карловцима 12. (24.) јунија 1893.

Патронат срп. прав. монашке школе.

СТЕЧАЈ.

На српско-православној народној основној школи у *Јасеновцу на Сави* има се попунити место *учитеља*. Годишња је плаћа 500 фор., стан са баштом и шест хвати тврдих дрва.

Дужности су учитељеве: покрај редовног обучавања дјеце држање поновне школе, пјевање у цркви, подучавање омладине у ноталном пјевању за оборжавање светосавских бесједа и пероводство.

Молбенице, снабдјевене потребитим документима имају се до 8. (20.) јула 1893. потписаноме одбору послати.

У Јасеновцу на Сави 6. (18.) јуна 1893.

73. 2—3 **Школски одбор.**

СТЕЧАЈ.

На *монашкој школи*, која ће се отворити 1. (13.) септембра о. г. у фрушкогорском манастиру **Опову,** имају да се попуне за сада *два наставничка места:* једно место *наставника богословских предмета* и једно место *наставника световних предмета.*

Плата је свакоме од ових наставника 600 фор., или 1200 круна годишње. Ако је наставник калуђер, или се покалуђерио буде, ужива бесплатан стан, препитање и послугу у манастиру, где је завод. Но и онај наставник, који није калуђер, али је самац без породице, може имати бесплатан и препитање у манастиру, где је завод.

Од наставника богословских предмета тражи се, да може питомце монашке школе обучавати у богословским предметима, у обиму, у коме се ти предмети у средњим духовним семинаријама и богословским училиштима уче и предају.

Од наставника световних предмета тражи се, да може питомце монашке школе настављати и обучавати у световним предметима, од прилике у ономе обиму, у коме се световни предмети (српски језик и књижевност, црквени словенски и немачки језик, земљопис, повесница, рачун, природне науке и т. д.) у срп. прав. учитељској школи уче и предају. Још би се захтевало од оба наставника, да су потпуно вешти у црквеном појању и правилу, а од световног наставника и то, да је вешт у ноталном и коралном појању и певању бар толико, да може самостално певачким кором управљати.

На оба наставничка места имају првенство најпре калуђери, а за тим световни самци, или удови мирски свештеници, који би се вољни били покалуђерити.

По томе на поменута два наставничка места могу компетовати срп. прав. свештеници обојега реда, професори средњих, учитељских и грађанских школа, свршени философи и богослови, срп. народни учитељи и приправници учитељских школа — ако правоваљаним сведоџбама докажу, да су за отправљање поменутих наставничких

дужности на монашкој школи спремни и способни.

Оба наставника служиће две године у привременом својству и тек по истеку тога времена постају дефинитивни, са изгледом на побољшање плате им.

Компетенти имају своје са нужним сведоџбама и исправама устројене и довољно биљеговане молбенице *најдаље до 1. (13.) августа о. г.* поднети *Његовој Светости*, преузв. г. Патријарху српском, *Георгију Бранковићу*, у Карловце.

У Карловцима 12. (24.) јунија 1893.

77. 2—3 **Патронат срп. прав. монашке школе.**

СТЕЧАЈ. 71. 3—3

Овим се расписује стечај на учитељско место мушког разреда у Тиса-Хиђошу (Торонтал).

Плата је учитељу у готовом новцу 400 ф. а. вр., слободан стан са баштом и огревом. Осим наведене систимизоване плате уживаће изабрани учитељ и 2 ланца добре ораће земље (на коју ће и порез плаћати) све донде, док се буде на задовољство општине владао.

Изабрани учитељ дужан ће бити школском уредбом прописане предмете деци предавати, и у цркви при сваком богослужењу на вечерњу, јутрењу и литургији, као и на јутрењу средом и петком у ускршњи пост и на пређеосвећеној литургији појати.

Првенство имају они, који се лично у св. цркви приказали буду.

Рок пријаве до 1. августа 1893. године

У Тиса-Хиђошу 1. јунија 1893. год

Школски одбор.

К. бр. 412 ех 1893. СТЕЧАЈ. 87. 1—3

На парохијско место у Дески овим се отвара стечај.

Компетенти имају своје инструиране молбенице путем надлежних својих власти до 31. јула о. г. консисторији овој поднети.

Из консист. седнице држане у Темишвару 16. (28.) јуна 1893. год.

Консисторија темишварска.

Бр. ЕШО. 124. 1893. СТЕЧАЈ 80. 2—3

Ради сталног попуњења упражњеног учитељског места у Соки, расписује се овим стечај.

Годишња је плата: 150 фор. у новцу, — 30. кибли жита, — 4 хвата тврдих дрва, — и 3 ланца ораће земље I. класе, на коју учитељ порез плаћа. Награда за перовођство: 20. фор.

Компетовати могу само они, који су срп. учит. школу у Сомбору свршили, — и имају молбенице своје са нужним исправама, овом епарх. школ. одбору, до 31. јула о. г. поднети.

Из седнице епарх. школ. одбора у Темишвару дана 27. маја 1892. г. држане.

Епарх. школ. одбор.

СТЕЧАЈ. 76. 2—3

Ради попуњења сталног учитељског места овим се отвара стечај за I. II. III. и IV. разред мешовите срп. нар. школе у Мађар. Чанаду, последња пошта Apátfalva (жупанија Csanád-megye).

Плата је у готовом новцу 200 фор., за пофторно предавање 40 фор., за 1 хват дрва 10 фор., $13\frac{1}{2}$ катастралних јутара ораће земље, за коју учитељ све терете сносити има; за огрев сламе колико треба, за перовођство 20 фор., ако буде изабран и способан буде; стан од две собе, кујне, коморе, подрума и баштом; од погреба 1 фор. од имућнијих а 50 нов. од осталих, и то где позват буде.

Изабрани дужан ће бити школ. уредбом прописаним предметима децу обучавати, исте у појању црквеном учити и у цркви појати, и мора имати сведоџбу, да је из мађар. језика испит положио.

Лична пријава узима се у обзир.

Рок стечају траје до св. Илије, којег дана ће се и избор обавити. Компетенти нека своје молбенице до поменутог рока школ. одбору поднесу.

Из седнице школ. одбора, држане у Мађар. Чанаду 8-ог јуна 1893. год.

Никола Јовановић, привремени учитељ као перовођа.

Мирко Недучић, школ. председник.

www.vnlib.rs

К. бр. 415 ех 1893. **СТЕЧАЈ** 88. 1—3

На парохијско место у Немету, са којим је скопчана годишња припомоћ од 270 ф. из Дамаскиновог фонда, за коју ће изабрани парох у тестаменту прописане дужности вршити.

Компетенти имају своје ваљано инструиране молбенице путем надлежних својих власти до 31. јулија о. г. консисторији овој поднети.

Из консист. седнице држане у Темишвару 16. (28.) јуниј 1893. год.

Консисторија Темишварска.

---

86. 1—2 **ДРАЖБА.**

Усљед закључка црквене општине у Јакову (Срем) бр. 6. од $^{13}/_{25}$ јуниј 1893, ваљна је иста своју цркву оправљати.

1.	Поправак жбуке с поља и бељење цементом цркве и торња —	420 ф. —
2.	Надозидање торња — — —	180 ф. —
3.	Читав кров одкрити те на $^{2}/_{3}$ новог летовања провидити — —	28 ф. 80 н.
4.	Цели кров на ново покрити са црепом уз додање $^{1}/_{2}$ новог црепа	144 ф. —
5.	Покривање у морту доплатак —	10 ф. 80 н.
6.	Жљебњаци у морту — — —	9 ф. 90 н.
7.	Шиљак торња разградити, затим поново саставити, додање потребне нове градње оплатом и наново покривање лимом, а потоње двапут наличити, паушал — —	350 ф. —
8.	Кровна увала на саставку крова и торња од лима са наличењем и постављањем — — — —	25 ф. 20 н.
9.	Набава нових шалукатора за торањ са допозорником оковом и наличењем — — — — —	125 ф —
10.	Набава и постављање сата за торањ — — — — — —	250 ф. —
	Укупно . . .	1543 ф. 70 н.

Дражба ће се обавити на дан 4. (16.) јулија т. г. у 2 сата после подне овде у школској дворани.

Сваки онај подузетник, који би ваљан био исти посао на себе примити, има 10% водиума положити.

Ближи услови могу се сваким даном код председништва дознати.

У Јакову 2. јулија (20. јуниј) 1893.

Стеван Поповић,
председник.

СТЕЧАЈ. 81. 2—3

На упражњено учитељско место у Фењу отвара се стечај са платом од 300 фор. или 600 круна у новцу, 2 ланца ораће земље, на коју учитељ порез плаћа, 2 хвата дрва, сламе по потреби, 10 фор. или 20 круна, за перовођство, слободан стан, од погреба 50 нов. или 1 круну, где позван буде.

Изабраном учитељу спада у дужност школ. уредбом прописане предмете предавати, у св. цркви за певницом појати, школску децу у црквеном појању обучавати.

Компетенти имају доказати, да су правосл. Срби, оспособљени учитељи и да су испит из мађарског језика положили.

Новоизабрани учитељ наступиће своје звање 1. септ. о. г.

Учитељ ће плату своју квартално примати.

Рок је 20. јули (св Илија) кад ће се и избор обавити. Који се лично предетаве, имају првенство.

Из седнице црквене школ. одбора, држане у Фењу, 11. јуниј 1863.

Мих. Сиротан,
председник.

Ђура Николић,
парох. администр., прир. учитељ и перовођа.

---

85. 1—3 **ДРАЖБЕНИ ОГЛАС.**

На основу закључка црквене скупштине у Ковиљ-Сент-Ивану, расписује се дражба на мањак ради репарације цркве, и то: за лимарски, дрводељски и зидарски посао.

По зготовљеном прорачуну целокупна радња износи на 679 фор.

Дражба ће се одржати на дан 11. (23.) јула 1893. у два сахата после подне у српско-општ. школи.

Сваки који жели исти посао на себе примити, има 10% од извикане своте председнику пре дражбе ради сигурности у руке предати.

Ближи услови могу се после првог огласа а и на дан дражбе видети.

У Ковиљ-Сент-Ивану 21. јуна (3. јула) 1893. год.

Живојин Пауновић,
перовођа.

Станко Раић,
председник.

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

СТЕЧАЈ.

84. 1—3

Српска православна црквена опћина бечка расписује стечај на место пароха своје новосаграђене цркве. Плата је годишња 1600 фор. у готову, а уз то ће опћина још по 200 фор. уплаћивати за осигурање живота парохова, односно капиталисати их за породицу његову; — других обавеза према породици пароховој не прима опћина. Парох има слободан стан у опћинском здању, који се састоји из две собе, предсобља, кухиње и собе за чељад.

Компетенти могу бити само мирски свештеници, који знају савршено немачки.

Инструјиране молбенице ваља слати до св. Илије (20. VII., 1. VIII.) о. г. на потписаног председника (III. Hainburgerstrasse 21.)

Из скупштине српске православне црквене опћине, држане у Бечу 18. (30.) јуна 1893.

Мита Јосифовић, с р. **Ђорђе Остојић** с. р.
као перовођа. председник.

---

82. 1—3

СТЕЧАЈ.

Овим се отвара стечај на упражњено учитељско место I. и II. разреда у Ђали.

Плата је у готовом новцу 400 фор, 2 ланца ораће земље, на коју учитељ порез плаћа; стан у школском здању са 2 собе, кујном, јестичаром и шталом; 400 □ хв. баште; зимски огрев у слами; 5 фор. на писаћи прибор; од погреба и парастоса где позват буде 50 нов. За отправљање перовођске дужности имаће 30 фор. и 10 фор. на артију и други писаћи прибор.

Изабрани дужан ће бити школском уредбом прописане предмете у школи предавати; у цркви за левом певницом појати, и перовођску дужност отправљати. — Молбенице имају се до 6. августа по ст. кал. (у који ће дан и избор бити) школском одбору послати.

Лично пријављени имају првенство.

У Ђали (Torontál m.) 18. јуна 1893.

Љубомир Мали, привр. перовођа. **Сава Милићев**, председник.

---

83. 1—3

СТЕЧАЈ.

На упражњено учитељско место у Обровцу (Бачка) с којим је скопчана сљедећа плата и приходи: У готовом новцу 111 фор. 05 новч., 14 метер-центи жита по пијачној цени, $10^1/_2$ кубикметери тврдих дрва, $^2/_4$ сесије земље са припадајућим јарошем, гувно и слободан стан са баштом. На пол сесије порезу и еквивалент политична општина плаћа, а на јарош сам учитељ.

Изабраном учитељу за горњи приход спада у дужност све законом прописане предмете у школи предавати, повторну школу држати, у цркви појати и децу у појању обучавати и црквено-општинским перо- и рачуно-вођом бити. Од укопа и парастоса кад позван буде, добија 50 новч.

Молбенице имају се најдаље до 20. ав уста по нов. кал. припослати срп. црквено-школској општини.

У Обровцу 29. јуна 1893.

Душан Поповић, перовођа. **Данил Перишић**, парох и управитељ. **Даша Јовин**, председник.

„Српски Сион“
излази сваке недеље на великом табаку.
Цена му је: За Аустро-Угарску, Босну и Херцеговину на годину 4 фор., на по године 2 фор., а на четврт године 1 фор. За стране земље: на годину 5 фор. Из Србије прима претплату књижара В. Валожића у Београду.
Поједини бројеви стају 10 новчића.

Претплата, огласи, стечајеви, рекламације и сви рукописи шаљу се г. **Сергију Шакрак-Нинчу**, уреднику „Српског Сиона“ у Нови Сад. За огласе, објаве и стечајеве плаћа се 10 новч. од једног реда ситних слова, а за жиг сваки пут по 30 новч. — Неплаћена писма се не примају. — Рукописи се не враћају.

Штампарија српске књижаре Браће М. Поповића у Новоме Саду.